

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON
*Valvame, et isikuandmete kasutamisel austatakse eraelu
ning et riigi tegevus oleks läbipaistev*

TELEFONIKÕNEDE SALVESTAMISE LUBATAVUSE JUHEND

Juhend kehtestatakse isikuandmete kaitse seaduse § 33 lõike 1 punkti 5 alusel
Kinnitatud 25.09.2012

Juhis selgitab telefonikõnede salvestamise lubatavust nii ametiasutustes kui ettevõtetes (avalikus ja erasektoris).

Seadus loeb kõnesalvestusi, mis võimaldavad inimest tuvastada, isikuandmeteks.¹ Isikuandmete kogumist ja kasutamist reguleerib isikuandmete kaitse seadus. Sama seadus annab Andmekaitse Inspeksioonile õiguse anda soovituslikke juhiseid (§ 33 lg 1 p 5).

1. Telefonikõnede salvestamise üldised põhimõtted

1.1. Salvestamisel peab olema selge eesmärk. Andmeid tuleb koguda ainult mahus, mis on eesmärgi saavutamiseks vältimatult vajalikud.² Kui alus ei tulene otse seadusest (näiteks hädaabikõnede salvestamine), tuleb asutuse/ettevõtte siseselt alati määratleda selged ja konkreetsed eesmärgid, mille täitmiseks on salvestamine vajalik. Eesmärk peab olema piisavalt konkreetne.

Näiteks: kõnede salvestamine asutuse/ettevõtte „töö paremaks korraldamiseks“ on liiga üldine. See ei võimalda hinnata salvestamise eesmärgipärasust ega seda, kuidas ja kui kaua salvestusi peaks kasutatama.

Kõnede salvestamisel tuleb hinnata, kas salvestamisele pole tõhusamaid alternatiive.

Näiteks: kui kõnesid salvestatakse selleks, et saada teada, millised on asutusse pöördumise levinumad põhjused, võib olla alternatiiviks, et infotelefonile vastav töötaja teeb kokkuvõtte laekunud kõnede sisust.

1.2. Salvestuste säilitamise tähtaeg peab olema kooskõlas salvestamise eesmärgiga. Vajalik on ka määratleda, kellel on salvestustele juurdepääs, kui pikalt salvestusi säilitatakse ning kuidas salvestused hävitatakse. Salvestuste säilitamisega kaasneb vastutus nende turvalise hoidmise eest.³

1.3. Isikuandmete kaitse seaduse § 19 alusel võib iga inimene nõuda iseenda kohta käivaid andmeid, sh ka telefonikõne salvestust. Keelduda saab sellest üksnes sama seaduse § 20 alusel.

1.4. Alati tuleb töötajaid teavitada sellest, et telefonikõnesid salvestatakse. Teavitus peaks sisaldama vähemalt teavet salvestamise konkreetsete eesmärkide ja andmete säilitamise aja kohta.

¹ Isikuandmete kaitse seaduse § 4 lg 1, vt ka Euroopa andmekaitseasutuste ühise tööühema arvamust 4/2007 isikuandmete mõiste kohta, http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_et.pdf

² Isikuandmete kaitse seaduse § 6 punkt 2 sätestab eesmärgikohasuse põhimõtte. Punkt 3 sätestab minimaalsuse põhimõtte.

³ Isikuandmete kaitse seaduse § 6 punkt 6 ning § 25.

1.5. Ühel eesmärgil kogutud salvestusi võib muuks eesmärgiks kasutada, kui inimene annab selleks uue nõusoleku.⁴

Näiteks: kui telefonikõnesid salvestatakse selleks, et koguda materjali järelevalve- või süüteomenetluse jaoks, siis ei ole lubatud kasutada salvestusi selleks, et kontrollida telefonile vastaja pädevust ja suhtlusoskust, hindamaks teda teenindajana.

Nõusolekut ei ole vaja, kui salvestuste muuks eesmärgiks kasutamine toimub seaduse alusel – näiteks kasutab politsei ettevõtte klientide kõnesalvestusi kuriteo uurimiseks.

2. Telefonikõnede salvestamine erasektoris

Kui ametiasutuses toimub kõnede salvestamine seaduse alusel, siis eraettevõttes saab salvestada kas nõusoleku alusel või kliendiga sõlmitud lepingu alusel.

Seega peab kõne teist poolt lindistamisest hiljemalt kõne alguses selgelt teavitama ning salvestamiseks peab olema isiku nõusolek.

NB! Siin ei ole vahet, kas tegemist on sissetuleva kõnega või kõnega, mis salvestatakse välja helistades.

Nõusoleku andmine peab olema inimese vaba ja informeeritud tahteavaldus. Näiteks monopoolse ettevõtte puhul, mille teenuste kasutamisest pole võimalik loobuda, peab olema võimalus valida suhtlemiseks muu kanal.

3. Telefonikõnede salvestamine avalikus sektoris

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 10 lõikele 2 võib haldusorgan isikuandmeid töödelda üksnes avaliku ülesande täitmise käigus seaduse, välislepingu või Euroopa Liidu otsekohalduva õigusaktiga ettenähtud kohustuse täitmiseks.

See eeldab õigusliku aluse olemasolu haldusorgani tööd reguleerivas seaduses. Selline norm eksisteerib tänasel päeval hädaabinumbri 112 ja politsei lühinumbri 110 osas.

Kui selgesõnalist volitusnormi kõnede salvestamiseks õigusaktist otsesõnu ei tulene, peab salvestamine olema haldusorgani avalike ülesannete täitmiseks põhjendatult vajalik.

Kui seadusest ei tulene selgesõnalist alust, mis lubaks kõnede salvestamist, on vältimatult vajalik teavitamine salvestamise faktist kõne alguses. Nii on tagatud isiku teadlikkus toimuvast salvestamisest ning juhul, kui isikule see mingil põhjusel ei sobi, saab ta kõne lõpetada. Teavitamine aitab inimesel langetada teadlikku otsust, millisel viisil asutusse pöörduda (telefon, e-post, post).

---

⁴ Ühel eesmärgil kogutud andmete kasutamist muudeks eesmärkideks piirab isikuandmete kaitse seaduse § 6 punkt 4.